

REDACTIA

ra d., Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 „
pe 1/4 an . . . 5 „
pe o lună . . . 2 „

Nr-ii de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrierile nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Alegerea dela Dobra.

După-cum se știe, pentru a paraliza la Dobra candidatura naționalistului Dr. Vlad, stăpânirea ungurească și-a găsit o coadă de topor, un Român care toată viața lui de brâu cu Ungurii și-a petrecut-o.

Faptul acesta servește confrăților noștri dela »Drapelul« să scrie un articol ale cărui concluse ne simțim îndemnați a le discuta puțin.

Scrie anume »Drapelul« (dela 17/30 Maiu) că tocmai alegerea dela Dobra ori mai bine, încurcătura ce va produce unealta guvernului unguresc, va convinge atât pe Dr. Vlad cât și pe tovarășii săi de luptă câtă dreptate a avut dl Mocsonyi când a zis:

»In lupta grea pentru existența națională a poporului român este rezistența pasivă nu numai ultima noastră armă legal-constituțională, ci este și rețuta noastră inespugnabilă, din care — afară de slăbiciunea noastră proprie — nu ne poate scoate nici o putere pământeană și din care — fără de a părăsi terenul legal nici cât un fir de păr și fără de a sacrifica nici o iotă din principiile noastre — putem privi în viitor cu conștiința liniștită a datorinței împlinite, ori și-ce ne-ar aduce acesta.»

Ori va fi ales Dr. Vlad ori nu, noi credem că onorații noștri confrăți dela Lugoș exagerează importanța rezultatului, ori care ar fi el. Pentru-că după-cum din faptul că Dr. Vlad va fi ales nu se poate deduce că d'aci încolo ori unde vor mai lupta, candidații naționaliști români vor reuși, tot așa, dacă prin uneltele sale păcătoase, prin teroare și abuzuri guvernul ar reuși să învingă asupra Românului de inimă, asta n'ar însemna că acum activiștii trebuie să depună urma.

Redactorul »Drapelului« este destul de inteligent pentru a înțelege atâta. N'are decât să se gândească la lupta lui Lueger, în Viena, ori a socialiștilor din Germania. Un șir întreg de ani au luptat, până să ajungă la țâria actuală. Ear noi nu ne putem închipui lupta decât tot așa: o să cădem poate mulți și de multe ori, dar dând nainte, după fie-care campanie avem să fim tot mai tari. Deșteptăm tot mai mult masele poporului; guvernului și candidaților maghiari le vom face tot mai multe greutăți, ceea-ce fără îndoială, dacă stăm în pasivitate, nu s'ar ajunge, ci poporul va ajunge tot mai tare în stăpânirea partidelor maghiare. Cei dela »Drapelul« să-și amintească de alegerile dietale din urmă și de adunarea recentă din Beiuș, unde Românii s'au strâns în giurul lui Kossuth Ferencz.

Cât privește acum faptul că guvernul își găsește câte un renegat, cu ajutorul cărui să cerce a produce zăpăceală între Români, întrebăm pe cei dela »Drapelul«: oare își pot închipui că se va face o lege care să facă cu neputință »coadele de topor«?

Așa că nu?

Urmează oare din asta, ca noi nici-odată să nu mai intrăm în lupta electorală?

Desigur că nu, ci urmează ca toți cei ce stau pe baza acelui program să-și strângă rîndurile și cu toate puterile, la ori ce ocazie, să se arunce asupra renegaților cari se dau drept coadă de topor în mâinile guvernului.

De altminteri în cazul cu Dobra, noi credem că cea mai bună lecție o vor da-o însăși alegătorii români, cari se vor întoarce de unealta guvernului și vor sta în giurul steagului național, pe care cu atâta însuflețire l'au desfășurat.

Lupta la comitat.

Interpelarea dlui Dr. St. C. Pop. — Fișpanul volnic. — Românii protestează. Propunerea baronului Bánhidly. — Vorbitorii români M. Veliciu, Dr. St. C. Pop și Russu Șirianu.

Comitatul Aradului este în majoritate covârșitoare românesc. Și totuși, grație falsificării sistemului reprezentativ, congregația de Sâmbătă a votat încredere lui Széll. Și te pomenești că primul ministru o să ia în serios și o să creadă că într'adevăr, locuitorii d'aici au încredere în guvernul ce presidiază.

Eată cum s'au petrecut lucrurile.

Fișpanul după-ce deschide ședința ne și declara, că nu dă cuvânt lui Dr. St. C. Pop, care i-a anunțat o întepelare (în afacerea macelului dela Șepreus), de oare-ce în congregația extra-ordinară nu se pot face interpelări.

Russu Șirianu. Dar cetățenii se pot împușca ori când și sub ori-ce pretext?

Dr. St. C. Pop. Iau la cunoștință cu întristare că dl comite suprem nu-mi acordă cuvântul. Asta arată că habar n'are de cele ce se întâmplă pe teritoriul comitatului, unde, se știe, la Șepreus au fost măcelăriți șapte cetățeni pacfici de geandarmii sâlbatici.

Fișpanul. Nu permit să se aducă afacerea în discuție. Poștește la adunarea ordinară a comitatului.

Russu Șirianu. E prea mult până atunci. Ororile trebuie discutate cât mai tute.

Se trece la ordinea zilei. Venind la rând protestul comunei Siclău în contra înființării postului de geandarmii, (ceea-ce s'a cerut și din Moroda, fără știrea comitetului comunal), Dt. St. C. Pop susține protestul dat de preotul I. Codrean și soții spunând că chestia naționalităților, socialiștii, și peste tot, ori-ce mișcare nu cu batoneta geandarmilor se rezolvă, ci cu legi drepte și cu aplicarea cinstită a legilor.

Majoritatea (maghiară) votează însă orbește toate propunerile comisiei permanente.

După-ce protonotarul Schill citește propunerea baronului Bánhidly, primită și de comisia permanentă, de a se osândi obstrucția din Dietă și a se vota încredere guvernului, baronul Bánhidly își susține propunerea.

Cuvântarea dlui M. Veliciu

Onorată Congregație! Dacă propunerea dlui baron Bánhidly n'ar avea caracter politic, în trei cuvinte am putea isprăvi cu ea. Așa însă, caută să o luăm la desbatere mai largă.

Asupra mea întreagă propunerea, ori mai bine: tendența celor ce o susțin face impresia că guvernul stă rău, lui Széll i s'au rupt noțițele și prin oamenii săi de încredere apelează acum la comitate, să-l încuragieze, să-i dea vot de încredere, cu un cuvânt să-l mai susțină în poziția sa care se clatină rău în Dietă. Vrea anume dl Bánhidly să ne facă pe toți a lua poziție în contra obstrucționistilor din Dietă și să votăm încredere lui Széll.

Ca partisan al partidului național român, pe care guvernul d-voastră îl oprește în activitatea sa, dar care, cu toate acestea, există prin noi (așa e, așa e — strigă Românii) declar că în afacerile din Dietă, în certurile d-voastră de partide nu ne amestecăm. Intreb însă: De unde și până unde să vină comitatele să dea drept guvernelor de a cărmui și mai departe când în parlament li-s'a înglodat carul? Apoi dacă s'ar admite că guvernul dela comitate să se înspire, oare ar mai rămâne în Dietă un picior de opozant, s'ar mai ține acolo socoteala de opiniile minorității? Dar i-ar fi așa de ușor guvernului să-și comande în comitate hotărârile cum îi plac, că de aceea are ceata de slujbași și instituția viriliștilor (aprobări între Români).

Noi, de altfel, chiar din cearta ce se urmează în Dietă între partidele d-voastră, constatăm că sunteți la fel de șovinisti, capabili și uniți și alții să negați existența statului modern și lupta dietală nici nu se petrece în giurul unor idei mântuitoare pentru patrie, ci pe chestii de desubtul cărora stă șovinismul, în urma cărui pe noi ni-ați scos din parlament.

Și veniți acum să cereți încredere pentru guvernul care nouă nici un bine nu ni-a făcut, sub care trăim despoiați de toate drepturile, căci cine a abusat mai

FLORENȚA.

24 Aprilie.

Nu înzădar i-se zice grădina Italiei, ci cu drept cuvânt! Și fiecare palmă de pământ sfințit este, pentru-că nu e oraș în lumea întreagă, care să fi fost patria atâtor genii și să fi adăpostit atâția preoți ai artei... Divinul Dante, părintele poeziei italiene, aici a văzut lumina zilei, și dacă frământările de pe acele vremuri de întuneric au adus cu sine ca purtătorul făcliei pentru lumea întreagă să fugă din patrie, azi cea mai frumoasă piață din Florența cu statua nemuritorului poet este împodobită. Donatello și Cellini, maeștri sub dalta cărora marmora prindea graiu, aici s'au născut. Michelangelo, acest atlet între genii, născut în apropiere, la Caprese, tot în școala florentină s'a format, căci maeștrul florentin Rossalino l'a fost întâiul povățuitor... Pe Machiavelli parcă nici nu-l poți pronunța, fără să-ți aduci aminte de — Florența... Și așa mai departe, sunt o mulțime cari în Florența s'au născut, aici au învățat și s'au ilustrat și d'aici au plecat în lume să ducă mai departe lumina și adevărul, pentru propagarea cărui nu s'au speriat nici de martiri... La San-Marco din Florența se poate

doar vedea și-acum celula îngustă în care a pățimit Savonarolla și de unde spre rug l'au pornit pe dominicanul erou... .

Ori cât e de mare și supărător vutetul din giurul meu — căci două sute de Români fac sgomot dându-se jos în gară — sufletul meu se perde în contemplații... Sunt dar pe pământul și-n orașul unde arta înflorea chiar și când Italia întreagă se sbătea de altfel în chinuri grele?!... Unde s'au scris versuri în limba care sute de ani a fost legătura cea mai intimă dintre frații politicește vrăjmași adesea cruzi din cale afară!...

Și ce frumos a fost dela Roma până aici. Panoramele, cari ne vrăjesc anii copilăriei nevinovate, doar să-mi fi făcut așa impresie... Mă și întrebam: cum poate să fie Florența o grădină mai frumoasă, decât grădina asta imensă pe care o străbatem, grădină în care deal și vale se perindă într'o variație cum rar se mai pomenește. Și multă vreme, cât mergem așa, spre mează noapte, în spre răsărit un șir de munți ni-se arată cu pleata lor albă... Treceam apoi pe lângă un lac mare, Trsimene. La 217 n. de. C. aici a bătut Hanibal oștirea romană condusă de consulul Flaminius... Și cum stau la

geam, privind lacul ce se întinde spre răsărit de calea ferată, până sub munți, îmi vine ca și când aș asculta o poveste și aș vedea cum năpraznicul Hanibal trece cu vitejii săi călare prin valuri și surprinzând tabăra romană, o pune pe fugă, și spaimă împrăștie în Italia întreagă... Și nu-i pasă viteazului mare că în lupta incinsă și-a pierdut ochiul, săgetat d'un Roman, ci ca o săgeată ajunge sub zidurile puternice ale Romei, încât Hanibal ante portas era pe buzele fiecărui roman și pentru întâia oară stăpânii lumii se cutremură... .

Suntem în valea râului Arno. Și mergem binisor, toate aproape de țermul lui, străbătând tunele o mulțime, dar mai presus de tot desmierdându-ne privirile asupra văii acestora largi, cât cuprindem cu ochii, și toată valea-i ca o grădină, cu vile nenumărate și-i prejmuțită cu șiruri de munți în stânga râului ear în dreapta, spre apus, coline mai dulci.

Admirasem, nainte cu câțiva ani, valea Rinului și-mi închipuiam că vale mai frumoasă nu există în lume. E romantică, nu-i vorbă, dar ceva mai dulce și mai senin ca valea Arnului nu-mi pot închipui și dacă ar fi să aleg, pe trei ori după olaltă m'aș duce la

Florența, și numai după aceea m'aș dori pe la Neuvied ori Colonia.

Domul.

Domul (S-ta Maria de Fiore), a cărui zidire a început la 1298, sub papa Bonifaciu VIII. dominează peste întreaga Florența. Cupola este opera lui Brunelleschi, unul din marii arhitecți ai Italiei... Fațada, numai din marmură albă, neagră și verde, este fără păreche în lumea întreagă. De altminteri exteriorul mândrei clădiri este fără asemănare: tot e din marmură (albă, neagră și verde), și fațada are atâtea ornamentațiuni, desemnurile (porți, trei la număr, ferestre rotunde, tot trei la număr, chenare și stâlpi) d'o așa armonie și d'o așa desvârșită executare, încât stai înmărmurit. Indesebî cele trei porți, cu mozaicul și basoreliefurile d'asupra lor, represintă deosebite scene din biblie sunt adevărate minuni ale artei arhitectonice. Sarrocchi, Pasaglia, Giovannetti, Rafael Romanelli, Tassara, Zochi, Paganucci și alți maeștri mari ai Italiei și-au nemurit numele prin aceste decoruri ale Domului.

Interiorul nu e mai puțin bogat. »Incoronarea Fecioarei«, mozaic de Taddeo Gaddi, d'asupra porții celei

tare de cuvintele „jog, törvény és igazság“ ca tocmai Széll?

De altfel constat că și baronul Bánhidy simte că susține o cauză perdută, căci n'a îndrăsnit să meargă în Dietă și acolo să vorbească, ci numai având la spate ceata de slujbași cari aprobă tot, cere încredere pentru Széll.

Noi nu votăm însă. Cu atât mai ales, cu cât chiar actuala administrație comitatensă este nu se poate mai vitrigă. La Șepreus vizerăm că se împușcă Români și peste tot, grație negrijii și nepriceperii D-Voastră, merg rău toate, poporul ia lumea în eap.

Ne declarăm deci toți în contra propunerii dlui Bánhidy și cerem trecerea la ordinea zilei peste ea (Trăiască).

Vorbirea dlui Dr. St. C. Popp.

Conform înțelegerii comune dela club, Dr. St. C. Popp vorbește unguerește, pentru-ca adevărurile ce va spune, să fie înțelese de toți Ungurii. El și ascultă toți cu încordată atenție, ear Dr. Popp pronunță o strașnică filipică la adresa guvernului și venind la luptele dintre partide, spune că întru cât opoziția luptă contra unor noui sarcini și pentru lărgirea dreptului electoral, noi n'avem cuvânt să ne supărăm ci chiar simpatism cu asemenea direcții. Condămnăm însă șovinismul și felul cum s'a falsificat în statul ungar sistemul reprezentativ, așa că dela 1868 guvern n'a căzut prin alegeri și mai bine d'un sfert de veac stă la cârmă același partid.

Vorbirea dlui Russu Șirianu.

Onorată congregație! În ședința de alaltăieri a Dietei un distins reprezentant al capitalei D-Voastră a zis, între altele, următoarele (citește unguerește):

„Onorată Dietă! Până ce parlamentarismul nostru e o formă goală — după-cum am dovedit — un simplu pervaz și înregistrare, cari toate se consumă de voiața regală, pentru-că noi nici nu îndeplinim altceva, decât înregistrăm propozițiile regale, până-ce această Dietă alcătuită în urma legii electorale basată pe cens nici nu poate reprezenta majoritatea țării, și astfel afirmarea că reprezentăți voiața majorității țării este tot așa de neîndreptățită ca și când am afirma noi aceasta, pentru-că nici D-Voastră nici noi nu reprezentăm majoritatea poporului, ci numai a poporului politic, majoritatea alegătorilor din acea țară, în care sunt scoși din constituție cei-ce formează majoritatea țării, zic, câtă vreme așa se petrec lucrurile, e păcat să vă provocați așa fudul la principiul majorității“.

Ear în ședința dela 39 Maiu a Dietei un alt reprezentant ilustru al maghiarilor, *Eötvös Károly* despre aceste cuvinte ale lui *Vázsonyi* a zis:

„Afirmarea lui *Vázsonyi* e lucru serios ear nu glumă, pentru-că într'a-dever majoritatea din Dietă nu este majoritatea dominantă, ci majoritatea domnitorului“.

Va să zică eată, doi Unguri distinși desmint ceea-ce afirmă aici dl baron, că majoritatea dietală reprezintă voiața țării. Ceea-ce de altfel va fi simțind și dl baron Bánhidy, căci n'a avut curagiul să-și ridice cuvântul în Dietă.

El, dacă Ungurii spun aceasta, ce o să zicem noi, cari mai mult decât ori-și-cine simțim cum îndeosebî în detrimentul nostru s'a păstrat vechea lege electorală din Ardeal, numai pentru a se împedea intrarea noastră în Dietă, și cari astfel știm mai bine, că în adevăr, majoritatea din Dietă nu are a face cu voiața majorității cetățenilor.

Wittmann (deputat dietal) Ba da: majoritatea reprezintă voiața legală a majorității cetățenilor din stat.

Russu Șirianu. Prea bine! Dar de ce nu ai luat cuvântul D-Ta în Dietă, și acolo să postești a susține tesa asta și pe dl Széll (ilaritate mare); dl *Wittmann* tace și se face mai roșu decât este).

Dar nici nu avem noi de altfel să ne amestecăm în certurile de casă ale partidelor maghiare, cari pentru noi sunt egal de rele, căci toate licitează numai în ce privește șovinismul, ci vom judeca din punct de vedere al nostru, românesc, care ne impune cea mai strașnică combatere a guvernului, deci și a propunerii ce este în discuție.

Cum, noi să votăm încredere unui guvern care ne ține pe cap administrația dela Șepreus, unde s'au măcelărit țărani români nevinovați?

Fizpanul. Vă rog să vorbiți la obiect.

Russu Șirianu. Foarte la obiect vorbesc, căci aci este locul să motivez de ce nu avem încredere în guvernul Széll (aprobări între Români).

Noi, ca reprezentanți adeverați ai poporului, căci de popor suntem trimiși aici, și încă după multe și grele lupte, zic, noi toți protestăm în contra propunerii dlui Bánhidy...

Vásárhelyi László. (deputat dietal) Cine toți?

Russu Șirianu. Cine? Uite, noi, Români dela această masă, care nu suntem nici așa de naivi să credem, că pe D-Voastră numai dorința de a face posibil lui Széll să lucreze pentru binele obștesc vă îndeamnă să veniți cu propunerea asta... Patru ani de zile ce a făcut Széll? Și-a bătut joc de lege, drept și dreptate, — ear acum, când opoziția îl strîmtoarează rău, vine și se plînge că eată, obstrucționistii îl împedecă să facă atâtea și atâtea bunătăți... Săracul!

Față de asemenea apucături nedemne, noi opunem însă votul nostru unanim și nu primim propunerea, nu votăm nici un dram de încredere lui Széll (aprobări între Români).

Regele și comitele suprem.

Circulă șvonul, că *M. Sa* ar fi făcut cu prilejul călătoriei sale la *Királyhida* niște enunțări politice de mare importanță.

— Ce influință are asupra stărilor din comitate starea politică de azi? — l-a întrebat *M. Sa* pe comitele suprem al comitatului *Meson*, *Nagy Jenő*.

— Majestate! — i-a răspuns comitele — în comitate pretutindeni demonstrează în contra obstrucției.

La asta *M. Sa* ar fi observat:

— E de sperat, că parlamentul în curând eardși va lucra în pace și că întreaga afacere va ajunge la deslegarea dorită. E doară clar, că guvernul nu se poate abate dela ținuta sa observată până acum.

Foile comentează acest incident în fel și chip. Foile opoziționiste sunt de acord în a constata, că enunțările *M. Sale* n'a fost la loc, căci *M. Sale* nu-i este permis să ocupe poziție față de lângă un partid sau altul în mod atât de hotărât. Nu-i de loc exchisă puțința că azi-mâne guvernul *M. Sale* se va recruta tocmai din sinul aceluși partid, a cărei ținută *M. Sa* acum a criticat-o în așa mod.

Măcelărirea unei bande bulgare.

Din Monastir vin știri despre o crâncenă luptă între o bandă bulgară și soldații turci.

Joi dimineața geandarmăria din *Monastir* a fost avisată, că în apropierea satului *Mogila* e ascunsă o bandă de bulgari. Comandantul i-a dat ordin suboficerului *Said beg* să facă cercetările de lipsă. Acesta a și cutrierat cu o mică trupă satul întreg, dar n'a dat de nimeni. Când eșia din sat dădu de o casă îngrădită. Voi să intre. Ușa era încuiată. Nimeni nu voia s'o deschisă. Când soldații o sparsăre ca să intre, îi întâmpină o ploaie de gloanțe. *Said beg* căzu mort, asemenea mai mulți soldați. Cealalți scăpară la *Mogila*, de unde se întoarseră cu 300 de soldați și 2 tunuri.

Trupa asediă casa. Făcu în zid găuri, prin cari împușca. Cei din lăuntru răspundeau cu foc și mai viu. Tunurile începură a bubui, atragând și bași-bozucii din satele învecinate *Drevenik* și *Snegovo*.

Banda nu voia să se predea. Un glonț de tun dărimă casa și mulți dintre locuitorii fură omorâți. Un alt glonț mai dărimă 6 case.

Bulgarii se mai apărură o vreme, împușcând din câte-va case. Soldații turci

răspundeau, dar cu tunurile n'au mai tras, și peste tot s'au purtat omenește față de femei și copii.

Sara, de teamă ca nu cumva bulgarii rămași în viață să scape, soldații turci au stropit mai multe case din sat cu petrolen și apoi le-au dat foc. În mijlocul acestei mări de flăcări s'a urmat apoi lupta. 17 case au căzut pradă focului. Era o noapte îngrozitoare: Flăcările, ropotul caselor ce se dărimau, împușcăturile, strigătele de durere ale celor răniți.

Altă zi dimineața s'a curmat lupta. Satul oferia o privescete îngrozitoare. Răniți și morți zăceau lângă olaltă în lacuri de sânge închegat. Si pretutindeni ruine, chipie, sdrențe de haine, puști, patrone goale cu suțile. Femeile și copii alergau bocindu-se d'a lungul satului căutându-și pe ai lor.

Pe câmpul de bătaie a căzut și *Zvetkov* fost profesor în *Monastir*. Era îmbrăcat în uniformă de oficer bulgar, iar pe chipiu avea inscripția comitatului bulgar: *Sloboda ili mirt!* (Libertate sau moartea!) Intre cei morți au mai fost doi îmbrăcați în uniforme de oficeri bulgari. Bulgarii folosisere puști sistem *Maunlicher* și *Mausser*. Aceste au fost adunate, ca împreună cu uniformele bulgare să serviască drept dovadă, că insurgenții nu fost spriginiiți de Bulgaria.

Morți au căzut 17 inși; între ei 4 țărani, 1 nevastă și 1 fată. Răniți sunt vr'o 10 inși, între ei o fată. Banda bulgară a căzut până la unul, după o luptă vitejiască suținută vreme de-o zi față de 400 ostași. Se zice că ar fi fost numai 30 inși.

Cei morți au fost duși în cimitir pe care de boi. Preotul atât pe mișcat era, încât nu putea să vorbească, ci începu a plânge. S'au săpat mai multe gropi, și în aceste aruncau tursii cadavrele, cum aruncă un cadavru de căne.

Stările sunt foarte îngrijorătoare.

Dela „Transilvania“.

Primum următorul comunicat:

Sibiu, în 27 Maiu 1903.

P. T.

De timp mai îndelungat diferite ziare se ocupă cu banca de asigurare „Transilvania“ și cu unii dintre reprezentanții săi. Aci banca este prezentată ca o întreprindere, care are să servească agitațiunii naționaliste, de altă parte iar sunt atacați în modul cel mai vehement agenții ai reprezentanțelor unguerești ale băncii.

mar, chiar acum s'a restaurat. Frescurile d'aici sunt de *Santi de Tito*, elevul lui *Michelangelo*.

Ceea-ce face interesant interiorul, e că el e decorat nu numai cu icoane sfinte, dar și cu statu, portrete și basoreliefuri cari represintă diferiți bărbați celebri ai Italiei.

Astfel vedem reliefurile medalii ale lui *Galileo*, *Americo Vespucci*, *Ficino*, *Toscanelli*, de *Galducci*; apoi *Nicolo Acciaiuoli* și *Filipi Scolari*, de *Passagli*.

Aici e monumentul sepulcral al lui *Brunelleschi* și alui *Lorenzo dei Medicis*.

Statu celebre sunt: Stul *Matel* și *Copilul* cu flori de *Donatello*, Stul *Marc*, de *Aretino* și S-tul *Petru*, de *Bandinelli*, ear de *Michelangelo* este grupa: „Punerea lui *Christos* în mormânt“. Lungimea Domului e de 154 metri, lărgimea 93, ear înălțimea 114 metri.

Alături de dom este *Campanile* (turnul clopotelor), care singur e un capo d'operă (de *Giotto*); clădirea lui a început la 1334 și după moartea lui *Giotto* s'a desvârșit în curs de mai mulți ani sub conducerea măestrilor *Pisano*, *Talenti* și *Taddeo Gaddi*. Tot e din marmură de mai multe culori. Basoreliefurile și statuțele ce-l împodo-

besc sunt de *Andrea Pisano*, *Giotto*, *Luca della Robia*, *Donatello*, *Zuccone*, *Aretino* și alții.

În fața Domului este *Baptisteriul*.

Îndeosebî porțile (de bronz) ale acestei clădiri sunt obiect de admirare. Ele represintă, în basoreliefurii, scene biblice. Sunt așa de perfecte, încât *Michelangelo* a zis că ar merita să fie decor al porților rațului; sunt făcute de *Ghiberti*, pe când era tiner, de 23—24 ani, după desemnurile unor măestri ca *Brunelleschi*, *dela Quercia* și *Simon da Colle*.

În interior, între altele, este monumentul papei *Ioan XXIII*, de *Donatello*.

Santa Croce.

Două zile d'arându, ore întregi, am petrecut printre zidurile acestui Panteon cu lumină sombră, dar unde-și dorm somnul de veci cei mai mari genii ai Italiei: *Dante*, *Michelangelo* și *Machiavelli*. . . Și mulți alții, de mai puțină importanță, aici sunt înmormântați, parte în biserică, parte în coridoarele și în curtea din dreapta bisericii (cum întri).

Monumentul sepulcral al lui *Michelangelo* e opera mai multor artiști, elevi de ai marelui măiestru. Astfel, pictura d'asupra monumentului (de

marmură albă) e de *Lorenzi*; doi ângeri ridică două perdele, de desubtul cărora apar și alți ângeri. Într'un cadru de sus al monumentului e *Isus Christos*, ducând crucea, de *Vasari*. P'o lespede enormă, de marmură albă, sunt trei figuri, trei femei d'o frumusețe clasică; ele represintă Italia care plânge, rîzimându-și capul de mână, și cotul acestei mâni e rezemat de mâna stângă ce se odihnește pe genunchele drept; figurile din dreapta și stânga represintă musele (sculptura și pictura), toate trei operele lui *Gioli*. Tot pe această lespede, la spatele Italiei întristate, din marmoră ceva mai închisă, e cioplit o formă de șosciug, în mijlocul căruia, pe un soclu, e așezat bustul lui *Michelangelo*, de *Lorenzi*.

În apropiere, partea dreaptă, cum întri în biserică, este înmormântat *Dante*. Sus, pe monumentul ca un altar, e bustul poetului, în dreapta o figură, *Musa* (poesiei) care plânge, ținând în mână o cunună, în stânga altă figură. Italia, închipuită printr'o femeie; toate aceste sculpturi moderne de *Ricci*.

Dăm mai departe de monumentul *Alferi*, de *Canova*.

Cel al lui *Machiavelli* e de *Spinazzi*. Zeița justiției ține în mâna stângă

balanța, ear în dreapta bustul lui *Machiavelli*.

Donatello are apoi aci o statu celebră: „*Annunziona*“, din granit. Urmează monumentul poetului *Leonardo Bruni*, de *Rossalino*. . . Mai încolo, tot pe partea dreaptă, monumentul *Rossini* (marele compozitor), unde e o statu, *Armonia*, d'o rară perfecțiune, opera lui *Casioli*.

Dăm apoi de *Capela Medicis*, cu picturi de măestri *della Robbia*, *Giotto* etc. În sacristiu sunt frescuri de *Giovanni da Milano* și *Agnolo Codd*.

În fundul bisericii, în capela a treia, este monumentul prințesei *Charlotte* și *Iulia Bonaparte*, de *Bartolini*, superb prin simplitatea sa. Sub bustul uneia din prințese inscripția mândră: „Digne de son nome“.

D'asupra altarului d'aici, pe două plăci de marmură sunt gravate numele mai multor patrioți din Toscana căzuți în luptele dela *Montanara* și *Curtatore* (1848):

În *Capela Bardi* (partea stângă a bisericii) e *Restignirea*, de *Donatello*, și mausoleul contesei *Zamoyska*, de *Bartolini*, monumentul *Cherubini*, de *Fantacchiotti*, *Donatello*, de *Luchesi*, *Americo Vespuccio*, *Galileo Galilei* etc.

Institutul de asigurare „Transilvania” a înființat înainte cu vre-o câțiva ani în Ungaria de sus agenturi de probă cu scopul de a-și estinde eventual activitatea și în acele părți ale țării. Parte vază institutului, care există deja de 35 de ani parte premiile efiene și culantele condițiilor de asigurare îndreptățeau așteptarea, că banca de asigurare va obține rezultate corespunzătoare și în noul reion. Natural, că institutele de concurență priviau cu ochii răi o astfel de extindere a „Transilvaniei” și este constatată, că această împrejurare a dat impulsul atacurilor ziaristice cu totul nejustificate.

„Transilvania” s'a văzut decepționată în așteptările sale referitoare la afacerile din Ungaria de sus și de oare-ce s'au arătat aci numai pierderi, institutul se retrage — după-cum s'a făcut deja comunicare în această direcție din partea prezidiului în ultima adunare generală — pe vechiul ei teren de activitate, unde va lucra mai departe în mod strict real. Cu aceasta credem, vor amuți și vehemente atacuri ziaristice.

Consiliul de administrare:

Dr. Wilhelm Bruckner m. p.
president.

NOUTĂȚI.

ARAD, 1 Iunie n. 1903.

Intâlnire de regi. Din București ni se scrie, că regele George al Greciei îi va face regelui Carol o vizită. Această călătorie se proiectase deja în luna Februarie în Abazia, dar în urma împregiurărilor politice din România a trebuit amânată. Scopul călătoriei e lămurirea relațiilor și evenimentelor din Orient. Timpul călătoriei nu este încă hotărât, dar probabil va fi la vară, când curtea României va petrece în Sinaia.

Alegerea dela Dobra. Alegerea de deputat al cercului Dobra s'a pus pe Sâmbătă 6 Iunie n. — Se apropie ziua izbândii!

Instalarea noului protopop al Radnei. Eri, Duminecă s'a instalat cu convenita solemnitate, prin P. Cuv. Sa dl director seminarial, Romul Ciorogar, noul protopop al Radnei dl Procopiu Givulescu. A fost lume multă și însuflețirea generală. În numărul dublu vom da raport detaliat.

Non advocat român. Aflăm cu plăcere că harnicul nostru tinăr Dr. Aurel Grozda a depus cu succes foarte bun cenzura de

advocat înainte tablet din Tîrgul-Mureșului, Vineri la 29 Maiu n. — Felicitările noastre!

Comitetul parochial al bisericii gr.-or. din Arad a ținut ieri ședință sub prezidenția dlui Dr. Oncu, prezenți fiind d-nii V. Beleş, protopop, Traian Vațian, preot, Sava Raicu, N. Marcu, C. Don, G. Luca, Russu Șirianu, I. Anclu, Iustin Olariu, N. Ștef, I. Moldovan etc.

Intre altele s'a luat cu plăcere la cunoștință mai multe donațiuni ce creștine evlavioase au făcut sfintei biserici. Vom reveni.

Proces interesant s'a desbătut Sâmbătă la Cartea cu jurați din Oradea-Mare. Acusat era, pentru lesă majestate, Horvat redactorul lui „Füles Bagoly”, care în zăbul său de a ajuta pe stăruțul Hamsea în scaunul vlădicesc, publicase astă-vară câte-va șire sub o spânzurătoare, spunând că cel care-l va face pe Mangra episcop, spânzurătoare merită. Procurorul a confiscat atunci numitul pamflet și a pornit proces. Cartea cu jurați l'a achitat însă pe Horvath, primind explicația sa, ș'anume că spânzurătoare a înțeles-o nu pentru M. Sa, ci pentru — Mitropolitul Mețianu!

Brava explicare... Și când ne aducem aminte cu câtă mândrie spunea „Füles Bagoly” chiar astă-vară că I. P. S. Sa Mitropolitul dela Sibiu este abonentul său.

Scritor defraudant. Virág I. Béla (cum îl vor fi chemat oare mai înainte?) redactorul foii picante „Kis Éclap” a defraudat o cauție de 12.000 coroane și a luat-o la sănătoasă. — Îl urmăresc.

Primar în Șepruş a fost ales alaltăieri candidatul poporului, Ionif Matel. Alegerea s'a făcut în liniște, ceea-ce s'ar fi putut întâmpla și întâia oară, dacă administrația n'ar fi forțat alegerea urgisitului Pérv Florea.

Perepteliile emigranților români. Foile ungurești aduc o știre despre un grup de zece români din Transilvania, cari au emigrat în America, de unde au fost trimiși înapoi și au sosit alaltăieri la Rutka într-o stare de plâns. de aici fiind-că n'aveau bani să-și scoată bilet, au fost escortați pe jos la T.-St.-Mărtin la solgăbiriu. Aici au fost băgați în grajdul dela casa comitatului, unde fiind lihuși de foame și-a făcut milă de ei directorul dela școala de meserii Banffy, și le-a dat pâine; acest grup, despre care foile maghiare nu spun nume, din care parte a Transilvaniei sunt, au pornit de acasă încă din iarnă, având de țintă se ajungă în Cleveland. Niște agenți însă i-au deturnat de la această țintă îndemnându-i să meargă în Canada, unde, spuneau ei, sunt mai căutați

pela Gaddi este „Restignirea” de Brunelleschi; capela Spaniolă e vestită pentru frescurile sale multe (de Gaddi și Martini), cari represintă scene biblice și câte-va portrete.

În piață sunt așezate două obeliscuri, din marmoră de Seravezza... De trei sute de ani stau acolo și vremea par-că li-a fost mamă dulce, atât de bine-s cruțate.

Signoria.

Eată un colos — delicat. E ca o cetate, numai din peatră, în patru colțuri, dar atât ferestrele bine tălate, cât mai ales chenarul superior, d'asupra cu șirul de ferestre mai mici și înrătățirea extremității de sus a zidului dau întregii clădiri un aspect drăguț. Se mai adaogă apoi turnul (înalt de 94 metri), d'asemeni numai din peatră, zidit cu atâtea măiestrie și care pare că stăpânește întreaga împrejurime... Își poate închipui ori-și-cine, ce e un aspect rar în felul lui de pe terasa superioară deschisă a turnului. De dimineață și până în seară nici nu lipsesc d'acolo vizitatorii, cari așa zicând sorb cu privirea tot ce li-se înfățișează din acea înălțime.

Înălțimea acestui palat (Vechio, cum îi mai zice) este cam cât a unei case moderne cu 5—6 etaje și fațada

lucrătorii. Emigranții au ascultat de agenți și s'au dus în Canada, unde însă n'au găsit de lucru. Atunci s'au dus la Newyork. Aici i-a luat poliția în primire și legându-i cot la cot i-a dus la biuroul de emigrare, urde i-au ținut închis timp de 14 zile, după care i-au pus pe vapor și i-au expediat la Hamburg, de unde au plecat mai departe. Când au sosit în Rutka, Românii nu mai aveau din cele 3—400 coroane cu câte au plecat, nici un creișar.

Alegere de preot. Din Denta ni se scrie, că Duminecă în 4/17 Maiu s'a ținut acolo sub prezidiul șefului tractual, P. O. D. Ioan Pinciu, alegere de preot. S'a ales cu majoritate de voturi și cu însuflețire părintele Silviu Colojoară. Prin alegerea părintelui Colojoară credem, că afacerile noastre bisericesti-școlare din Denta vor lua un avânt îmbucurător.

Necrolog. Subscrișiți cu inima înfrântă de durere aduc la cunoștință tuturor rude-niilor, prietenilor și cunoșcătorilor încetarea din viață a iubitului nostru frate respective cumnat Teofil Frâncu, șef de birou în ministerul cultelor și instrucțiunilor publice din România, decorat cu medalia Bene Merenti cl. II, pentru merite literari și cu ordinul Coroana României, întâmplat în comuna natală Benic azi în 27/14 Maiu la 8 ore a. m. după lungi și grele suferințe. Rămășițele pământești ale marelui defunct se vor depune spre veșnică odihnă Vineri în 29/16 Maiu a. c. d. a. la 3 ore în cimitirul gr.-cat. din loc. Benic, la 27 Maiu 1903. Laurian Frâncu, Sofia Frâncu, ca frate și soră, Maria măritată Frâncu ca cumnată.

— Subscrișiți cu inima înfrântă de durere vă anunțăm încetarea din viață a iubitului și neuitatului nostru soț resp. mame, surori, cumnate și mătușe Maria Ghidiu născ. Popasu, întâmplat în Sibiu Marți în 13/27 Maiu a. c. la 3 ore după amiază, în al 44-lea an al etății și în al 22-lea an al fericitei căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpului decedat se vor depune spre eternă odihnă Duminecă în 18/31 Maiu la 3 ore p. m. în cimitirul bisericii gr.-or. române din loc. Caransebeș în 16/29 Maiu 1903. Ioan Popasu, Dr. Constantin Popasu ca frați. Andreiu Ghidiu, presb. ca soț. Titu și Constantin ca fi. Dr. Valeriu Olariu, Dr. Sever Mureșianu ca cumnați. Elena Olariu n. Popasu, Emilia Mureșianu n. Popasu ca surori. Lucia și Elvira Olariu, Lucreția și Lucrețiu Mureșianu ca nepoate și nepot.

Congregațiile noastre și obstrucția. Brașov. În congregația de Vineri Șașil și Maghiarii au votat o rezoluțiune în care se cere dela dietă să ia toate măsurile pentru combaterea și curmarea obstrucțiunii și restabilirea stărilor normale constituționale. Membrii români, văzând în această rezoluție un vot de încredere indirect dat majorității parlamentare și guvernului, au declarat că nu s'alătură la rezoluțiune și se abțin dela vot.

are o destul de modestă poartă ear ferestre șapte într'un rând. Clădirea lui s'a decretat la 30 Dec. 1298. Acum servă ca local primăriei, odinioară era palatul Signoriei Florenței, care stăpânea peste republica Toscaniei. La 1234 a fost restaurat ear la 1565, când s'a serbat nunta Annei de Austria cu Francisc I, mare duce de Toscana, interiorul lui a fost înfrumusețat cu frescuri de cei mai celebri pictori.

În interior sunt două săli istorice: cea mare, numită „Cinquecento” și aka mai mică, „Duecento”. Cea dintăiu (reclădită la 1495 de Cronaca) e bogată îndeosebi în frescuri și statui, și în amândouă sunt gobelinuri superbe ș'amendouă au fost martore multor scene ce au îmbogățit viața Medicilor și însași istoria Florenței. Ușa acesteia din urmă e opera lui Donatello.

În fața palatului, drept decoruri mari ale pieței, sunt așezate două grupuri de statui: Hercule și Cacus, de Baccio Bandinelli și Fântâna lui Neptun, de Bartolomeu Ammannati; Neptun are o înălțime de 6 metri, e din marmoră albă, sculptat la 1563.

Russu Șirianu.

Deva. Congregația comitatului convocată pe Vineri a fost foarte bine frecventată. Comitetul permanent a propus, să se voteze încredere guvernului și să se protesteze contra obstrucțiunii din dietă. A urmat o desbatere vehementă până la amiază. Mulți din Maghiarii au vorbit, unii pro, alții contra. Românii au păstrat o atitudine deamănă, desfășurând o luptă stranică contra primirei propunerii comitetului permanent. Majoritatea însă a primit propunerea.

Politefă americană. Ultimul congres al Presel ce s'a ținut la Berna, primise invitația presel americane de a merge să țină viitorul congres la St. Louis.

Americanii oferiseră 400 de invitații, adăogând că, după obiceiul, doamele congresistilor însurași vor putea să profite de avantajele congresului, plătiind transportul pe jumătate.

De curind, organizatorii americani au anunțat că vor putea să dea numai 300 de invitații și că doamele nu vor fi admise decât plătiind costul întreg al călătoriei.

Biuroul internațional al Presel a hotărât atunci să refuze invitația americanilor și a ține viitorul congres din 1904 la Berlin.

Scandal în cafenea. Sâmbătă sara s'a întâmplat în Pozsony, în cafeneaua Palugyay un scandal mare între oficiali și civili. În cafenea chefuiau mai mulți oficiali din armata comună, cari înainte de a pleca se puseră la ceartă cu proprietarul cafenelei, Carol Palugyay. Cearta a devenit vehementă. În focul certii unul dintre oficiali își scoase sabia și-l rani pe Palugyay greu. În Pozsony nu se vorbește decât de acest scandal.

Restaurantul dela Kánya se renovează de tot. Trecând în proprietatea dlui Stefan Kolbay, care mulți ani a muncit în restaurantul dela „Crucea albă” și „Kass” se va schimba cu totul, devenind un local modern. Atragem încă de acum atenția Românilor asupra grădinei plăcute și berei bune.

Convocare.

Despărțământul Arad al Reuniunii învățătorilor dela școalele populare ort.-române din protopopiatele Aradane I VII a lansat convocarea următoare:

Bașat pe dispozițiile noastre statutare și în conformitate cu conculul XI din conferința noastră premerasă, convocăm a II conferința ordinară din a. administrativ curinte, la școala noastră confesională din Șeitin, unde instrue învățătorul Ioan Roman, pe Mercuri în 10 Iunie, (28 Maiu) a. c. la 8 ore înainte de amiază.

P R O G R A M A :

1. Asistare la chemarea Duhului Sfânt.
2. Ascultarea examenului din școala învățătorului susnumit.
3. Deschiderea conferinței și constatarea prezenților.
4. Raportul prezidial.
5. Discuțiuni asupra celor experiate la examen.
6. Prelegeri practice și disertațiuni.
7. Executarea concluzelor restante dela adunarea generală.
8. Propuneri și interpelări.
9. Restaurarea biroului pe noul period de 3 ani, 1903—1906.
10. Incassarea taxelor restante și curente.
11. Alegerea locului și timpului pentru conferința proximă.
12. Încheiere.

Arad, la 25 Maiu n. 1903.

Ioșif Moldovan,
președinte.

NB. Plecarea din Arad va fi Marți la 9 Ianuarie (27 Maiu) a. c. 4 11 p. m. Membrii din Șeitin sunt rugați și pe aceasta cale a face dispozițiuni pentru trăsuri dela gara din Nădlac și de cuartirele trebuincioase.

A V I S.

Aducem la cunoștință st. nostri abonenți că am trimis la adresa tuturor acelor cari sunt în restanță cu abonamentul foii, chitanță despre această restanță. Rugăm dară pe toți cei ce au inimă pentru tot românesc să binevoiască a rescumpăra aceste chitanțe, cari li-se vor presenta prin oficiul poștal competent.

Adm. Trib. Pop.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici-Barclanu.

CREMA**MARGARETA**

este cel mai sigur mijloc pentru producerea, perfecționarea și conservarea

FRUMUSEȚEI.

Acest minunat, preparat nevătămător, curat și fără grăsime are un efect uimitor.

In câte-va zile face să dispară alunițele, petele de ficat, coji, jupuiturile, bubitele, punct. negre (comedonele) și toate afecțiunile de pe. Netezește încrețiturile și ciupiturile de vârsat (hubat) având efect chiar și asupra celor mai înaintați în vârstă, cărora le face pelea tină și frumoasă.

Dr. Moesengeil și Metzger, renumiți prof. vindecă încrețiturile de pe obraji cu ajutorul masajului. Spre acest scop Crema Margareta este cea mai potrivită. Dacă fața zilnic se masează cu Crema Margareta, dispar nu numai alunițele, petele de ficat și alte necurătenii de piele ci și creșturile, ciupiturile de hubat și alte anomalii cauzate prin bătrânețe, griji, boală, etc. Un preservativ în contra arșitei soarelui și vântului. Și ziua se poate întrebuința.

1 borcan mare costă 1 fl., unul mic 50 cr. Pudra de damă Margareta 60 cr. Săpun Margareta 35 cr. Pasta de dinți Margareta 50 cr. Regeneratorul părului produce culoarea originală a părului încrunțit 1 fl. Blondinisarea părului de orice culoare. Părul pri-mesce o culoare aurie 1 fl 50 cr. Pomada tannochinica cel mai bun mijloc spre cultivarea și creșterea părului 35 și 50 cr. Resucitor de mustețe Bohus de Világos spre cultivarea mustețelor 25 și 35 cr.

989 1—

Clement Földes

Arad, str. Deák Ferencz Nr. 11.

Depozit în toate farmaciile. — Expedițiunile se fac numai contra trimiterii anticipată a costului.

Verificabil numai dacă se-are cutie e prevăzută cu pajura și eticheta mea imbrocolată. Feriți-vă de falsificate și imitații.

949 11—30

PĂLĂRIERUL

MÁLY ALBERT

— ARAD, Piața Boros-Beni Nr. 8. —

Primește colorarea pălăriilor de postav și paie, bărbătești și femecești; asemenea curățirea și transformarea lor după moda cea mai nouă. Călcarea cilindrelor, transformările le efectuește cu preț prompt.

Se primesc comande și din provincie.

BIEDL JÓZSEF

coloritor și pictor de odăi, imitator 967 4—25 de lemn și marmură.

Arad, piața Libert. (vis-a-vis de statuie)

Primește toate lucrările ce se țin de brânza asta, chiar și cele mai grele.

pictări de odaie,

precum și coloriri și imitari de lemn indigen sau exotic (foderare) în execuție de gust, pe lângă prețuri moderate.

Primește tot-odată curățirea locuințelor de tot felul de insecte, pe lângă garanție. Comandele din provincie prompt și grabnic.

La comande pe sama bisericilor rabat.

In atențiunea ziditorilor, a proprietarilor de case și a chiriașilor!

978 2—50

Avem onoare a Vă atrage atenția asupra

atelierului nostru de lăcătuși și reparaturi

din ARAD, str. Varjassy József 12, unde executăm lucrurile în fier de lipsă la zidiri, gratis la morminți și vetre practice, precum și tot felul de reparaturi de soială asta, pe lângă prețuri foarte favorabile și garanție deplină.

Cu toată stima:

VANCSÓ și LANG,

lăcătuși de artă și zidire.

LANGSÁRICS JÓZSEF

CIOBOTAR.

— Arad, strada Nagyváradi Nr. 3. —

primește toate lucrările, cari aparțin branșei sale, le efectuește după moda cea mai nouă, din materialul cel mai bun și pe lângă prețuri foarte moderate. 948 9—25

Nizaînța lui e: ca prin lucrări conștiințioase să-și păstreze și pe viitor încrederea mușteriiilor săi.

Reparaturile se execută prompt și cu îngrijire.

Haine pentru domni

cu preț excepțional de ieftin după cea mai modernă croitură

Arad, strada Szent-Pál Nr. 3.

(Vis-à-vis de cafeneaua Erdélyi).

Din stoffe indigenă și englezească. Executarea cu gust. Deasemenea fac ori ce reparaturi cu preț avantajos. Rog spriginul onoratului public.

Cu distincă stimă:

937 10—50

Wolster Izsó,

croitor bărbătesc.

Kiss Albert,

tapiter și decorator.

Arad, strada Varjassy József 13.

Primește tot felul de lucrări de tapiterie și decorațiuni, confecționare de madrațe și ori-ce reparări cu cele mai modeste prețuri.

Canapele și madrațuri se găesc în în permanență în depositul meu. 961 9—50

Urm. lui Papp Kálmán,

atelier de aurării, argintării și giuvaericeale, Arad, strada Fábán 12 (Casa Bonts).

Primește lucrări în aur, argint și giuvaericeale, apoi aranjarea de altare, străformarea sau aurirea lor din nou. Prețuri eftine, serviciu prompt. 956 7—50

Sensație medicală.

Cel mai bun, mai igienic și cel mai modern mijloc pentru curățirea dinților și a gurei este:

„Pasta de dinți din cărbune de teiu“

(Pate dentifrice au charbon de tilleul)

„IBOLYKA“

fiindcă: curățește dinții admirabil și-i face după întrebuințare de câteva ori albi ca zăpada, desodorează și desinfecțiază — este în genere cunoscut efectul cărbunelui de a absorbi mirosul neplăcut al deosebitelor materii, — împiedică putrezirea nutrențelor rămase printre dinți, precum formarea petrei de dinți; are un miros răcoritor și plăcut, și coroana eminentelor sale însușiri este conservarea dinților, întărirea gingiilor și împrejurarea că preparându-se în laboratorul chimic sub îngrijire medicală specia a este lipsită de ori ce efect dăunător.

Fiindcă prelângă curățirea dinților cu pasta este neapărat de lipsă și folosirea unei ape de gură care se desinfecțiază întreaga cavernă a gurei recomand: apa mea de gură

„IBOLYKA“

care pe baza analizei chimice făcută de mai multe celebrități intrunește în sine toate condițiunile igienice ce să recer de la o apă de gură adecă: desinfecțiază și nimictește perfect ori-ce microbi, este neutrală, are un gust plăcut și răcoritor întărește membrana gurei și nu atacă dinții ca și cele mai multe ape de gură existente.

Scutit prin lege.

Să pot căpăta în toate farmaciile, parfumeriile și drogueriile.

Depozit general pentru Ungaria „Iosif Török“, farmacist în Budapesta, Király-utca 12 și succesorii „Kochmeister Frigyes“ Budapesta, V. Nagy Korona-utca 32.

OTTO VOTSCH,

farmacist și proprietar de laboratoriu farmaceutic și chimic în Hátszeg.

Prețul unei paste 70 fl. unei sticle de apă de gură 1 cor. 50 fl.

Mulțime de dechierățiuni de recunoștință.

Spectatului Domn Otto Votsch, farmacist în Hátszeg.

Constataz cu plăcere, cumcă pasta de dinți din carbun de teiu „IBOLYKA“ și apa de gură „IBOLYKA“ parte în urma cercetării și esperinței proprii, parte prin observările făcute în decursul praesent mele la pacienții și la cunoscuții mei, curățește admirabil dinții (mai bine decât celelalte paste existente) nu atacă dentina, desodorează complet, împiedică putrezirea și are un gust plăcut și durabil. Iar apa de gură prin efectul materii foarte antiseptice și totuși nestricțioase ce conține, desinfecțiază caverna gurei, nimictește bacteriile în timpul cel mai scurt, fără a avea o înfuiță stricțioasă asupra dinților; nu iritează membrana gurei și se poate folosi la ori ce morb simțitor de gură. In urmarea gustului celui plăcut și al efectului recreator e una dintre apele de gură cele mai salutari. Ambele preparate pe baza însușilor escelente, ale efectului lor cu totul nestricțioos și pe baza preparării lor conform recerințelor igienice, le recomand călduros ori și cui.

991 1—

Dr. Leo Parasca, medic.

KALMÁR JÓZSEF

mechanic.

Recomandă

Bicicletele

sale de cea mai bună calitate.

Are în deposit gumă interioară și esterioră de prima calitate, și tot felul de părți constitutive d'ale bicicletelor.

Eftine și pe lângă garanție efectuește

975 6—

Reparaturi de biciclete,

instalări de

sonării electrice și telefonuri.

Toate pe lângă garanție.

Strada Salacz nr. 2. Telefon nr. 242.

Mă angejez la

CĂLCAT LUCIOS CA OGLINDA,

la case, sub condiții extra-ordinar de avantajoase. 941 7—15

Cu stimă

D-na Prohaska Ferencz,

Arad, Kapa-utca 47.

In atenția publicului!

Am onoare a aduce la cunoștința M. On. public, care dorește a zidi, că biroul meu de zidire din strada Knézich Károly Nr. 3, din 1 Maiu st. n., l'am mutat în str. Kapa Nr. 37.

Când mulțumesc M. On. public pentru părtinirea de care m'a vrednicit în decurs de 7 ani, îl rog să binevoască a mă onora și mai de parte cu ea.

Cu deosebită stimă: 969 6—20

Szidor János,

măstru-zidar diplomat, membru al asociațiunei arădane a măiestrilor diplomați și îndreptățiți.

Piane, pianine și note musicale

se găesc în depositul meu înființat în anul 1850 cu prețurile cele mai moderate, la dorință în rate, eventual pentru

■ închiriat cu luna. ■

Pianele mele sunt din fabricile: Bösendorfer, Ehrbar, Heoffmann, Kern, Krämer, Koch și Korselt, Luner Lyra, Petrof, Proksch, Schnabel, Stelzhammer, Stingl, Schweighoffer, Thek și Weszeiy.

— Primește reparări și acordări de piane. —

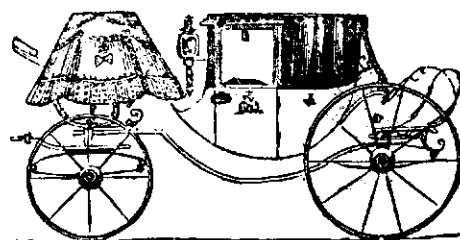
In bibliotecă mea de imprumutare taxa lunară pentru cetit este 1 60 cor. pe lună. De volum 10 fleri.

IOSIF CRISPIN

Arad, str. Deák-Ferencz Nr. 28.

962 5—20 Nr. telefonului 35.

Trăsuri gata la dispoziție. Lucru de gust, prețuri moderate.

Comande din provincă se efectuează prompt și grabnic.

Primește fabricarea de trăsuri, calese și căruțe corespunzătoare tuturor recerințelor moderne, pe lângă execuție de gust. Primește d'asemeni tot felul de reparaturi, și toate lucrările ce se țin de lustruire, pe lângă prețuri moderate. — Se recomandă mai ales atenției și părtinirii preș. st. domni proprietari de pământ.

990 1—25

Tary Béla

— fabrică de trăsuri — și ateliere de lustruire. —

Arad, Boros Béni-tér nr. 10.